

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Névtelen levelek.

Olvastuk, hogy egy vidéki városban öngyilkos lett valaki, mert lelke nem bírta ki a harcot, meg akart szabadulni azoktól az emberektől, akik siettek részvétüket kifejezni akkor, amikor a férfi lelkét a szenvedés marta és siettek újra névtelen levelet írni akkor, mikor a részvét szava valamennyire megnyugtatta a felzaklatott embert.

Oh mi nagyon jól ismerjük Jágó urat. Minden városban van belőlük elég. Tisztességes orcával járnak, még be is gombolkoznak a rágalmazók előtt; annyira, hogy szinte művészek a látszó becsületben. De mihelyt rombolni lehet, olyan lelkellenséggel törnek be a családi szentélyekbe, hogy az ember ilyenkor tud megszeretni egy oktalan állatot. Ilyenkor tudok én annyi szeretettel nézni a kutyámra. Mert abban csiszoltabb a hűség ezerszer, mint Jágóban. A kutyámban van annyi bátorság, hogy akit nem szeret, beleharap a combjába, különösen, ha valaki ingerkedik vele. Jágó azonban, aki ember és feltett kalappal jár előttünk, aki előtt sokszor egy vá-

ros közönsége hódol, elbujik egy névtelen levélben, orvul mar.

Betolakodik a családi szentélybe. Itt nagyon szereti a talajt. Mert a nő megvédése még mindig a legnehezebb szerep a világon. Mihelyt védik, már azt mondják: Ahá! nem zörög a haraszt hiába. Mihelyt kutatják a névtelen levél íróját: már találgatják is, hátha mégis van a dologban valami. Bizonyosan. Ujjából senki se szopna olyat.

A védtelen asszony alig mer kilepni a küzdő térére: fél, hogy botrány lesz a dologból; a legokosabb, amit tehet, elteszi a levelet, hátha egyszer kideríti a vádaskodó lelketlent. És oh, hány lilomszál hervadt már el ilyen levelekre, Istenem! És hány család békéje mulott már el a névtelen levelek miatt. Hány anyát vontak el így a gyermeküveléstől, hány apát kergettek már az ilyen levelek a kártyához, az italhoz!

Az erkölcsi rend megtámadása még nem magában álló pozitívum. Hálás téma lenne kimutatni, hogy a névtelen levelek szerzői még államvagyonosodási szempontból is temérdek

kárt okoznak. Utaljunk csak a megmérgezett házastársak züllésére, ami a kártyaasztalnál kezdődik és valahol a temető egyik sarkában végződik. Amíg ezt az utat megtette valaki, roppant sok lelki megrázkódtatáson megy keresztül. Közben a remények szerte foszlanak; ami megmarad, az csak a keserűség, mely rendesen valami gyilkos számot ad az ember kezébe.

Nem kell magyaráznunk, hogy minő forradalmat idéz elő az ember lelkében az a vád, mely a szerető hitvest éri. Lehet annak az asszonynak olyan a lelke, mint a friss tollu fehér galambé; a vád ott sajog az ember lelkében, mint Shakespeare Othellojában. És vége a családi boldogságnak.

Mindez ellen mit tehetünk? Jágók mindig lesznek, amíg csak Othellók lesznek. Névtelen leveleket mindig fognak írni. Mentől több olvasója lesz, annál többet. Mihelyt azonban az emberek tűzbe dobnak minden olyan levelet, melynek írója nem merte odairni a nevét, a névtelen levelek írói megcsappannak. Nem örökre és nem úgy, hogy irmag sem marad belőlük.

A „BÁCSKA“ TÁRCAJA.

Tavaszi hangulat.

Írta: **Türr Antal.**

Ha télapó leveti a fehér bundáját, megnyílik az idő, a lég balzsamos illattal telik meg és az orgonabokrok apró rügyeket fakasztanak. Közeledik a tavasz. Az orgonabokrok apró gyöngyszemei hirdetik ezt. Új élet kezdődik mindenfelől. A rét zöld pázsitján eleven gyermekesereg kergetőzik, űzi a különféle játékaikat és ha kifáradt, letelepszik a szemtelket gyönyörködtető puha, bársonyos füre, mint ahogy a himesszárnyu pillangó leszáll a virág kelyhére, ha gyenge szárnyain erőt vett a fáradtság. Aztán megint felugrik a pezsgő élet elevenségével, játszik, szaladgál a napfényes mezőkön és csak akkor hagyja el ezt az Isten kezétől ápolt zsendülő tájat, ha már édes álomra csukódnak le a szemei a balzsamos tavaszi levegőtől.

A tavasz: a természet legszebb ajándéka; a gyermekkor: az élet legszebb tava. A boldogság himporát önti a lelkünkbe mind a kettő. Mind a kettő maga az élet.

Egy napfényes tavaszi délután kísértáram én is a bihácsi hegyek közé. Gyönyörű kék kárpittal volt bevonva az égboltozat. Egyetlenegy felhőske se kószált a magasban. Valóban lélekemelő volt a nyíló tavasz pompája. Még a szellő se mozdult a hegykatlanban. Úgy elmerengtem ezen a káprázató látványon, mint az ájtatos hívő a templomban. Hiszen templomban is voltam, a nagy természet fenséges templomában! Még mintha harangzugást is hallottam volna, pedig csak a völgyben morajló patak tompa zuhanását verték vissza a magas sziklahegyek erős falai.

A patak mellett egy csomó baka ácsorgott. A „hornisták“ voltak, akik a zenét szolgáltatták a nagy ünnepséghez. Tanulgatták a bakamarsot. És ha a tanulásban kifáradtak, megmerítették a trombitájukat a tiszta hegyi pataokban és olyan jóízűt ittak a friss vízből, mintha csak otthon lettek volna és az „öreg szülék“ esikőbőrös kulacsát csókolgatta volna az ajkuk.

Hej pedig, de messze voltak az édes szülő hazájuktól!

Messze, sziklás hegyek között, amelyeknek égbenyuló csucsat még nyár derekán is

fehérre festette a zord tél csillogó hava, messze, ahová nem hatott el a hajnalt dicsérő kis pacsirta szava, a szerelemtől égő szerető bánatos, hívogató dala . . .

Hanem ahelyett az ő ajkukon esendült meg a dal. Mert a magyar baka az idegenben is magyar marad. Dallal könnyít a nehéz munkáján, dallal a szive keserűségén. Mert hogy a katonaelet nem játék, azt mindenki elhiheti. Azt a fekete kenyeret nagyon meg kell szolgálni.

Egy nótát daloltak a bakák most is, mely különös visszhangra talált az én szívemben is.

Sárgul már a galagonya levele,
Elszállott a gólyamadár messzire.
Mire az a gólyamadár visszazáll,
Feleségem
Lesz én nékem
Az a picci barna lány.

Jellemzi nagyon a legénységet, hogy leginkább azt szereti dalogatni, ami a szabadulásra emlékezteti. Összel vonul be a madárköltözéssel, ősszel szabadul ki a levélhullással.

Mert mindig lesznek olyan emberek, akik a névtelen levelekre adnak valamit. Ha nem a szappan lesz a műveltség fokmérője, hanem az igazi intelligencia, ha a szép élvezésében, a jó könyvek forgalmában mutatja a nemzet szellemi intellektualitását: akkor remélhetjük, hogy talán örök időkre elhallgatnak a névtelen levélírók.

Addig is, míg ily lépcsőkre jutna a műveltség és az igazi tudományosság, az emberek fogjanak kezét, a művelt ember ugyanis azt teszi — és ne olvassanak el olyan leveleket, amelyek írói, lélek nélkül irnak azzal az állatias vérszomjával, hogy másnak keserűséget okozzanak. Büntessük meg őket azzal, hogy leveleiket összetépve azokat eméssze meg a tűz. Mihelyt nem reagál az érzékenykedés a galád rágalomokra, a névtelen levélírók be fogják látni, hogy sokkal nemesebb és férfiasabb a mások családi boldogságát megőrizni, mint azt nyomorultan, gyáván szétdulni.

Ha pedig annyira alacsony ez a társadalom, hogy mindezek után akad mégis, aki erkölcsi alap híján névtelen leveleket ír, ha megtudjuk bűnös üzemleit, közönsítsük ki a tisztességes emberek sorából, mert az ilyen ember nem az. Gyilkos, aki mint a tolvaj, sötétben jár, mert nincs önérzete, nyomorult, aljas himpellér, mert nem uriember.

A színházkérdés.*)

A „Bácska“ egyik multkori számában olvastam a színház átalakításához

*) Közre adjuk e cikket, mert vannak benne egészséges eszmék, melyek figyelembe vételt követelnek. De a város anyagi viszonyait meg egyebet tekintve, céltalan volna ily irányú megoldás mellett törni lándzsát, mert ez egyértelmű volna a színházkérdés örök időre való elodázásával.

Még a fülemben esengett a dal, mikor az utam éppen a csapatkórház előtt vitt el. Tudtam, hogy ott bent egy földim: Rózsa Dundi sinyli a kórágynak, gondoltam hát magamban:

— Bemegegyek. Meglátogatom. Talán az ébredő tavasz őt is lábpraállította.

Bementem.

Lábadozó betegek sétálgattak a kórház pázsitos udvarán és mohón szívták magukba az ózondus tavaszi levegőt, melyet a ragyogó nap arany sugarai egészen átmelegítettek és örültek az életnek. Hanem a nehéz betegek-től még a nap éltető arany sugarait is megvonták a komor cellák erősen lefüggönyözött ablakai. Ők nem örülhettek a nyíló tavasznak, a felhőtlen, gyönyörű kék égnek, a pázsitmezők balzsamos lehelletének és a ragyogó nap melengető sugarainak.

Ők nem sétálhattak a természet fenséges templomában.

Az inspekción káplár a szobájához vezetett.

Ott feküdt az ágyán, mint egy kiterített esontváz. A függönyfoszlányon betévedt nap-

készített javaslatot, melyben a tervező városi mérnök 3 módozatot jelöl meg, közülök helyesebbnek találván azt, mely a színházat 7 méterrel kívánja kijebbi hozni az utcára, többek között azzal is érvelvén, hogy az utca jobban megfelelne elűvezésének, lévén a neve: kigyó-utca.

Tudomásunk szerint az ág. h. ev. egyházközség, mely a várostól telket sem kapott s drága pénzen vette a templomtelket, melyen idővel modern templomot kíván építeni, a kigyó-utcának még kigyósabbá tételét határozottan megfellebbezné, nem engedvén még jobban elcsufítani a templom előtt elnyuló utcát, hogy az istenháza teljesen el legyen dugva. Azt hiszem a tűzoltóság sem óhajtaná a szerencsétlen átalakítást, mert összeesvén egy tűzeset a színházi előadás végével, a tűzoltó fecskendőket a megszorított utcából a néptömeg között csak nagy késéssel vihetné a tűz színhelyére, vagy pedig sietvén, fellökné az embereket. A Fernbach-ház raktárai előtt megállani szokott rakodókocsik is elzárnák, vagy legalább is megnehezítenék a közlekedést. A háztulajdonosok pedig aligha túrik szívesen, hogy ezzel házuk értéke tetemesen csökkenjen. Ily akadályok mellett azt hiszem le lehetne venni a tervet a napirendről, különösen akkor, mikor szépészeti szempontból a városnak sem lehet megfelelő s a színház, dacára 100,000 korona költségvetésnek, külső látványosságot egyáltalán nem nyújtana.

Hogyan alakíttassék hát át a színház? Mint színház sehogy sem. Kár a nagy befektetésért, mikor az egész csak toldás-foldás lenne. Alakíttassék át vigadónak, amije ugy sincs a városnak s csatolassék az „Elefánt“-hoz. Tűz-

kijáratait vezessék az udvarra. Színházat építsen a város ujat. Ha toldás-foldásra van 100,000 korona, új színházra érdemes 200,000-et is költeni.

De hol legyen a színház? Hallottam (megengedem, hogy talán rosszul értesült egyéntől) valamely ajánlatról, mely szerint a gimnázium mellett levő Gallé-féle házért 120,000 koronát adjanak s helyébe építsenek egy új színházat. Igy bizony maga a színház is sokba kerülne, vagy 320 ezer koronába.

De igenis áldozzon a város vagy 300,000 koronát más helyen s lesz különálló színház, tűzoltóaktanya, vigadó s a kigyó-utca helyett sugár egyenes utca, amivel a kereskedelmi s r. kath. elemi iskola előtt is megnyílna a tér s szépészeti szempontból is kívánatos. Valamikor 5000 koronáért megkapta volna, de most sajátítsa ki a város a Kohut- és Tóth-féle házát s az evangélikus templom helyét vagy 70,000 koronáért (olcsóbb a Gallé-háznál) s egyenesítse ki a kigyó-utcát. A r. kath. óvoda mellett megmaradó sarokra (mostani utcára) építsen 200 ezer koronáért színházat. Az államnak építsen a felsővárosi sörraktárnál levő telkére selyemgubóraktárt, mert nem ide be való s az itt bennlevőt alakítsa át a tűzoltóság számára. A mostani színházat alakítsa át vigadónak. Az egész belekerül talán 320,000 koronába. A selyemgubóraktár előtt levő helyet s a mostani tűzoltósági épületet adja el házhelyeknek s körülbelül 300 ezer korona kiadása marad. A vigadó azonban tekintélyes évi jövedelmet hozna a városnak.

Ha már költekezik a város, valami szépet s állandót alkosson, ami minden-

sugarak pedig végigsiklottak a halavány arcán. Szinte megdöbbenett e látvány. Csak néhány hó előtt is még életerős volt, mint egy tölgy és most?... Oh, most már olyan volt, mint a korhadtt tölgy.

— Szervusz Dundi! — köszöntöttem a beteget.

— Isten hozott! — mondta alig hallható hangon és a székre mutatott, hogy foglaljak helyet.

— Hogy vagy pajtás? — kérdém szeliden.

Ő nem felelt, csak a száraz kezével intett, hogy:

— Rosszul.

— Hát hol fáj? Mi fáj?

— Mindenütt — rebegte lassan — de legjobban itt és a mellére mutatott.

— Jó az Isten, elmulik majd a baj és együtt „haptakolunk“ nemsokára — vigasztaltam a földimet.

Rám vetette a fátyolozott szemét és egy gunyos mosoly vonult végig a fakó arcán, mely azt látszott mondani:

— Bolond beszéd!

— Csak nem kell olyan nagyon tragikusan venni a dolgot, Dundi — vigasztaltam tovább. Itt a tavasz, az új életet önt még a kösziklába is.

— Letarolta az én tavaszomat már a hideg tél — nyögte keservesen.

— Dehogyan tarolta le, dehogyan tarolta le! Csak légy nyugodt...

Az orvos szakította félbe a beszélgetésünket. Látogatni jött a beteget. Megszorítottam azt a csontkezet és elbucusztam Dundi barátomtól.

Utközben eszembe jutott a bakák nótája. „Mire az a gólyamadár visszazáll“ s önkéntelenül is azt gondoltam magamban:

— Addig az én jó földimből a lélek bizonyosan elszáll.

Mert beteg volt szegény nagyon. A gyilkos tüzezet kiállotta, a bosnyák golyóknak füttyöt hányt, de az erős hegyi levegő hamar szétmarcangolta a tüdejét. Télviz idején, cudar, zimankós időben állott „vártán“ egy egy csonka toronyban. Ott hűtötte meg magát. Ez szegezte a kórágynak és többé nem engedte lábpraállítani.

Milyen különös is a katonacélet!

kinek tetszését megnyeri s amit nem kifogásolnak majd, mint a kigyó-utcának még csufabbá tételét.

A kaszinói dalárda közgyűlése.

A zombori polgári kaszinói dalárda folyó hó 25-én délelőtt 11 órakor tartotta meg rendes tisztújító közgyűlését dr. Buják József dalárdai alelnök elnöklésével. A dalárdának 39 tagja van, akik a közgyűlésen kettő kivételével mindannyian megjelentek.

Dr. Buják József alelnök szép szavakban üdvözölve a megjelent tagokat, kérte, hogy a gyakorló órákat és összpórákat is ily tömegesen látogassák, hogy az egyesület a hozzáfűzött reményeknek megfelelhessen.

Dr. Ferencsik Lajos, a dalárda lelkes titkára az egyesület múlt évi működésének minden mozzanatára kiterjedő jelentését olvasta föl, melyet egyhangulag tudomásul vettek.

Fodor Mihály klasszikusan szép beszédben parentálta el a dalárdának érdemeiben fúsz, 25 éven át volt elnökét, Pribil Ernőt; buzdította a dalárda fiatal nemzedékét, hogy Pribil, mint akinek önzetlen működéséhez fűződik ezen kulturegyesület felvirágzása és hirneve, példaképen lebegjen lelki szemek előtt és igyekezzenek az egyesületnek ne csak névleges, hanem szorgalmuk által hasznos tagjai lenni. Indítványozta, hogy Pribil érdemei jegyzőkönyvben örökíttessenek meg.

A szónokot lelkesen megéljeneztek.

Dr. Buják József alelnök indítványára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy Fodor Mihály beszéde jegyzőkönyvbe iktattassék. Elintézését nyertek a többi ügyek is.

A haremzön bátran szembeszáll a vitéz katona a halállal, packázik vele, sőt ki is neveti, a kórágyon meg remegve fog kezét a „csontvitézzel“ és irtózik tőle, mint a galamb a vijjogó véresétől. Pedig a halál mindenütt egyformán fagyasztja meg az ember szívét.

A látogatásom után harmadnapra már kikisértük oda, ahonnan még senki sem jött vissza. A dob szomorúan pergett, a diszszázad bucsulövése eldördült és Dundi bajtársunkra ráborult az örök sötétség...

Ott nyugszik a többi névtelenek között, mert a sirok némák.

Már régen por és hamu.

A zsendülő tavasz, mely millió és millió új életet fakaszt, talán az ő poraiból is virágot fakaszt. Virágot, melynek illatát szárnyaira veszi a tavaszi szellő, elhossa a szülőhonába, bekopogtat a szeretteinek az ablakán és azt sugja:

— A halál csak álom.

És ez igaz, mert ha a halál nem volna csak álom, feltámadás se lenne.

Rác Soma indítványára egyhangul lelkesedéssel kimondotta a közgyűlés, hogy tekintve Pribil Ernőnek a dalárda felvirágztatása érdekében kifejtett önzetlen munkálkodását, tekintve elévülhetetlen nagy érdemeit, melylyel a dalárdát mind anyagilag, mind erkölcsileg támogatta; a dalárda hálóját némiképp lerovandó emlékére a kaszinó társaságnak készpénzben 200 koronát „Pribil Ernő alap“ címen letéteményez, amelynek kamatai fejében a dalárdának egyik legérdemesebb tagja kaszinói tagdíjmentességet élvez. Indítványozta továbbá, hogy Staudacher Józsefet, aki 33 éve, a dalárdának fennállása óta tagja és oly érdemeket szerzett, hogy az egyesület hálóját vele szemben nem róhatja le másképen: válassza tiszteletbeli taggá és a Pribil Ernő alapítványt részére életfogytiglan szavazza meg. Az indítványt a legnagyobb lelkesedéssel tette magáévá a közgyűlés. A derék énekes „Pepi bácsit“ könnyekig meghatotta a szeretetnek ily spontán megnyilatkozása.

A választmány javaslatára városunk egyik büszkeségét, Csavojázt János zenetanárt, hegedűművészt a közgyűlés egyhangulag tiszteletbeli taggá választotta.

Ezek után következett a tisztújítás. Korelnök Rác Soma. Bizalmi férfiak: Petényi József és Tantner Ottó. Korjegyző dr. Ferencsik Lajos.

Elnökké egyhangul lelkesedéssel bajsai Vojnits István Bács-Bodrog vármegye népszerű alispánja és a polgári kaszinó társaság elnöke választott meg. Dr. Buják József vezetésével Fodor Mihály és Major József kiküldettek, hogy az újonnan megválasztott elnököt a közgyűlésre meghívják.

Megválasztottak egyhangulag: alelnökké dr. Buják József, titkárrá dr. Ferencsik Lajos, pénztárossá Essigmann Károly, karmesterré Marschall Béla, zeneműtárossá Tomcsányi Aladár.

Választmányi tagokká: Fodor Mihály, Major József, dr. Németh Arthur, Rác Soma, Alföldy László, Popovits Sebő, Petényi József és Szántó Károly. Szertárossá: Szigethy István.

Számvizsgálókká: Blumenthal Károly, Cselyuszka Márton, Pallein János.

A megejtett tisztújítás után a kiküldött bizottsági tagok vezetésével a gyűlésteremben megjelent Vojnits István újonnan megválasztott elnök. A dalárda jeliségével fogadta:

„Dalért hevülni
Szivedre vall,
Hazát szeretni,
Nagy dolgot merni
Tanit a dal,
Tanit a dal.“

A dal és lelkes éljenzés elcsillapul-tával Rác Soma korelnök üdvözölte az új elnököt a következő beszéddel:

Nagyságos uram! Örvend a lelkem, hogy dalos társaim nyében én lehetek tolmácsolója az egyértelmű közfelkiáltásban megnyilatkozott bizalomnak, mellyel a magyar dalművészet lelkes szolgálatában téged óhajtunk az élünkön látni.

Örvendek azért, hogy a választásban is hűvek maradtunk a szépséges harmónia törvényéhez; hogy megtaláltuk benned a férfit, kinek egyénisége ki tudta váltani lelkünkől a szeretet, a tisztelet, a lelkesedés harmóniába olvadó érzelmeit, mint a kardal ajkunkról a hangok harmóniáját.

Örvendek, hogy leereszkedtél előkelő állásod magaslatáról a kised körbe, hol mindnyájan testvérek vagyunk, testvérek a magyar dalművészet szeretetében.

Szeretett testvér! Az ügy, melynek mi harcosai vagyunk, méltó arra, hogy csapatunk vezérletét kezébe vedd. Mikor mi dalra nyitjuk ajkunkat, nem csupán lelkünknek szerzünk gyönyörűséget vele, hanem a magyar nemzeti kultúra erejével, a magyar nemzeti társadalom egységének útját is egyengetjük oly területen, hol ez összeforradás folyamata érthető okoknál sokkalta lassabb, mint másutt.

Hozzád való lelkes és egyetemes bizalmunknak forrása a te közpályád, mely nyitott könyvként áll mindenki előtt. Ebből a nyitott könyvből olvassuk ki lelkednek szep-lőtlen tisztaságát, szivednek nemes érzését, az erős akaratot és a szívós kitartást a jónak szolgálatában. E hatékony erkölcsi erőket óhajtottuk mi kulturmisszióink részére megnyerni s hogy nem tagadtad meg, bizton hisszük, hogy a te vezetésed alatt győzelmesen visszük előre a magyar nemzeti közművelődésnek fényes zászlaját.

Isten hozott s Isten éltessen sokáig, hogy győzelmekről győzelmekre vezérelhess bennünket.

Az üdvözlő beszéd után a dalosok hármastust adtak új elnökük tiszteletére, ki az ovációtól meghatottan köszönte meg a kitüntető bizalmat és ígérte, hogy ereje javát viszi bele az ügy szolgálatába és szíve szeretetét ajánlja fel a dalos testvéreknek előlegezett bizalmáért.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXIX. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és nyomdájába küldendők.

H i r e k.

Vármegyei telefon-hálózat.

Ifju Vojnits István, vármegyénk alispánja, hivatalának elfoglalása után mindazon kérdéseket, melyek a vármegye közigazgatási, kereskedelmi s általában közigazgatási érdekeit legközelebről érintik, beható tanulmány tárgyává tette. Így egyebek között elsősorban is tervbe vette a megyei telefonhálózat megvalósítását, belátva azokat a sokoldalú előnyöket, melyek e terv megvalósulásával a vármegye közönségére háramlanak. A telefonhálózat tervét immár a megvalósulás stádiumába juttatta. Ez alkalomból tömegesen érkeznek az alispánhoz az üdvözlő iratok, melyek közül az alábbi szöveget közöljük:

Nagyságos alispán ur!

A tegnapi nappal végre hosszú vajúdás után megvalósuláshoz ért a megyei telefonhálózat ügye

Ez alkalomból nem mulaszthatjuk el, hogy üdvözljük Nagyságodat és köszönetet mondjunk azért a buzgó és elismerést érdemlő fáradozásáért, mellyel a telefonhálózat ügyét az első sikerhez juttatta; miáltal nemcsak vármegyénk kereskedőinek és iparosainak, hanem kivétel nélkül a megye egész közönségének nagybecsű szolgálatot tett.

Ezekután tisztelettel kérjük Nagyságodat, kegyeskedjék ez ügyet továbbra is becses pártfogásába venni és odahatni, hogy a telefonhálózat mielőbb felállíttassék, hogy annak előnyeit megyénk közönsége mielőbb élvezhesse is

Bizva Nagyságod ez irányban kifejtendő tevékenységének biztos eredményében, maradtunk

Ujvidéken, 1906 március hó 23 án. Hazafias üdvözléssel: Aláírva több kiváló cég, mint: az Ujvidéki Takarékpénztár, Adamovich Sándor, Wimmer Károly, Raabstern testvérek, Strasser és König, Ujvidéki Zsófia gözmalom, Grosz Herman, a Pesti magyar kereskedelmi bank ujvidéki fiókja, Heger Ágoston, Dietzgen Imre fia, Königstättler testvérek, Berger Vilmos és fiai, ifj. Ofner Mihály stb.

Gyümölcsoltó Boldogasszony.

Vasárnap a tavasznak egy bajcs. poetikus ünnepe esett össze, amely szintén a Mária kultuszának hódol: Gyümölcsoltó Boldogasszony napja. A hideg, esős idő meghazudtolni látszik a Gyümölcsoltót, noha a rügyek már kipiattantak és félnék zöld levelek jelentek meg a fákon. Csak le ne fagyassza őket a márciusi zord időjárás

Kinevezés. Ófelsége a király dr. Rázel István zentai kir. járásbírói aljegyző a karáusebesi kir. járásbíróhoz albiróvá nevezte ki.

Kinevezés. A belügyminiszter Greskovits Henrik körtési anyakönyvvezetőhelyettes hatáskörét a házassági anyakönyv vezetésére és a házasságkötéseknél leendő közreműködésre kiterjesztette.

Áthelyezés. Ófelsége a király dr. Németh Kálmán bácsalmási kir. járásbírónak törvényszéki bírói minőségben a szegedi törvényszékhez saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

Áthelyezések. Dr. Nádas Ferenc bajai járásbírói joggyakorlók a szabadkai törvényszékhez, Sándor Béla szegedi joggyakorlók a bajai járásbíróhoz áthelyeztettek.

A főispán Óbecsén. Latinovits Pál vármegyénk népszerű és őszinte szeretetnek örvendő főispánja szombaton reggel titkárja, Szalay Frigyes belügyminiszteri fogalmazó kíséretében Óbecsére érkezett s még ugyanaznap a délutáni vonattal visszautazott Zomborba. A főispán ezuttal nem főispáni minőségében, hanem mint a gazdasági egyesület elnöke látogatott el Óbecsére. A község régi legelőjének felszántási ügyében a földművelésügyi m. kir. miniszter a megyei gazdasági egyesület véleményét kérte ki. A gazdasági egyesület legutóbb megtartott választmányi ülésén elhatározta, hogy egy bizottságot küld ki a helyszínerre a kérdés alapos tanulmányozása és megbeszélése végett. A bizottság tagjaiul kiküldettek: Matkovits Béla, Törley Gyula nagy-

birtokosok, Bogáry Károly felügyelő, akik szintén főispánunkkal érkeztek meg Óbecsére, kiküldettek még dr. Tripolszky János föld-birtokos és Galambos Sándor gazdasági egyesületi igazgató. A délelőttöt lefoglalta teljesen a hivatalos teendő; délelőtt dr. Balaton Gyula járási főszolgabírónál, ahol a főispán megszállott, ebéd volt. A főispán, miután ez alkalommal éppen csak az említett gazdasági kérdésben ment Óbecsére, látogatásokat nem tett; egyedül csak Freund Józsefet kereste fel, akinek élő szóval nagyrabecsülését óhajtotta kifejezni humánus, nagy alapítványaiért. Dr. Balaton Gyula főszolgabírónál ebédre hivatalosak voltak és megjelentek: Vissy Károly, dr. Milkó Ignác, dr. Galambos Pál, dr. Kovács Kálmán, Jauch Ferenc, dr. Tripolszky János, dr. Vojnovits Vladan Galambos Sándor, Kovács Ferenc huszka, Hárs Aladár és a gazd. bizottság tagjai.

Tisztviselőtelep Zomborban.

A Tusculanum helyi választmányának igen tisztelt tagjait a folyó hó 29-én, esütörtökön d. u. 5 órakor a polgári kaszinó társalgó termében tartandó értekezletre szerencsések vagyunk ezuttal is tisztelettel meghívni. Kérjük a t. választmányi tagokat, hogy az értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek, mivel a központi igazgatóságnak megbízottjai ugyanaznap d. u. 4 órakor Budapestről városunkba érkeznek s velünk tárgyalni fognak. Zombor, 1906. március 26 — Jusits Antal, elnök. Cselyuszká Márton, titkár.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 28-án rendkívüli közgyűlést tart

Vásár. A folyó hó 25-én tartott zombori vásár aránylag jóidőben elég jól sikerült. Eladó és vevő is volt bőven. Nagy forgalmat érték el az apatini fű- és kosárfonó ipari termékek

Főlemelt kamatláb. A zombori takarékpénztár közléssel teszi, hogy folyó évi április 1-étől fogva a már elhelyezett s eztán elhelyezendő betétek után 4% kamatot ad.

Eljegyzések. Scherer Othmár bajai takarékpénztári tisztviselő eljegyezte Bernhardt Kató urhölgyet.

Bihari Béla bajai kir. adóoszt. eljegyezte Novits Ida kisasszonyt, Novits Mór mohácsi ízr. főkéntor leányát.

Deutsch Zsigmond, az „Olajipar R. T.“ budapesti cégvezetője eljegyezte Stern Margit kisasszonyt, Stern Vilmos bajai föld-birtokos leányát

Kereskedelmi és iparkamara-rai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara folyó hó 29-én délután 2 órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart

Halálozás. Weidinger Zsigmond nagykereskedő, a Weidinger S. és Zs. régi, jöhrnévű cégnek tagja folyó hó 23-án 72 éves korában elhalálozott. Temetése 25-én d. u. 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunyt Zombornak köztiszteletben álló polgára volt. Haláláról a nagyszámu gyászoló család, valamint a cég alkalmazottjai a következő gyászjelentéseket adták ki: Özv. Weidinger Zsigmondné mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti ugy maga, mint gyermekei és az egész rokonság nevében imádott férje, illetve apa, fivér, após, nagypapa, dédapa és legjobb rokon Weidinger Zsigmond nagykereskedő urnak folyó hó 23-án reggel 6 órakor 72 éves korában, boldog házasságának 44-ik évében, fájdalmas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A felejtetetlen halottunk hült tetemét e hó 25-én délután 3 órakor kísérik örök nyugalomra Zombor, 1906 március 23. Aldás és béke drága poraira! Kun Miksaé szül. Weidinger Hermin, Mocsányi Ödöné szül. Weidinger Adél, Weidinger Hugó, gyermekei. Kun Miksa, Mocsányi Ödön, vejei. Weidinger Hugóné szül. Vida Ilka, menyje. Déri Johanna, Fischer Cecília, testvérei. Rosenberg Jenő és neje szül. Herzfeld Ilma, Kun Ferenc, Herzfeld Erzs. Mocsányi Magda, Mocsányi Pál, Weidinger Rózi, unokák. Rosenberg Emmy, déd-unoka. Özv. Herzfeld Jakabné, Fried Gábor és neje, özv. Klein Edéné, dr. Alföldy Lajos és neje, sógorok és sógorok. — A Weidinger S. és Zs. cég személyzete szomorodott szívvel jelenti feledhetetlen főnöküknek Weidinger

Zsigmond urnak f. hó 23-án, a reggeli órákban bekövetkezett elhunytát. Az elköltözött páratlan igazságszeretete, szívjósága és azon atyai bánásmód, melyben alkalmazottait részesítette, maradandó, elhervadhatatlan emléket hagyunk sziveinkben, melyet mindvégig kegyelettel fogunk megőrizni. Zombor, 1906 március 23. Nyugodjék békében!

Özv. Blaskovich Sándorné született Dankó Julianna folyó hó 25-én, 76 éves korában elhunyt. A család a következő gyászjelentést adott ki: Blaskovich Gyula és neje Szenté Karolina, gyermekeik: Lajos és Mariska; Blaskovich Julianna és férje Zubai János, Blaskovich Lajos és neje Kristóf Rozália, gyermekeik: Lajos, Irénke, Gizella, Jenő, Margit és Rózsika, mint az elhunytak gyermekei, illetőleg veje és unokái, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti a felejtetetlen édes jó anyának özv. Blaskovich Sándorné szül. Dankó Juliannának folyó évi március hó 25-én reggeli 8 órakor, életének 76. évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme az ev. ref. egyház gyászszertartása szerint folyó évi március hó 27-ik napján délelőtt fél 11 órakor fog a Schweidel József-utca 35. szám alatti gyászházban a szent Rókus sir kertben örök nyugalomra tétetni. Zombor, 1906 évi március hó 25-én. Aldás és béke hamvaira!

Alapszabály jóváhagyások. A belügyminiszter a szabályai gör. kel szerb sajkasegylet, a felsőhegyi katolikus ifjúsági egyesület és a hajmoki függetlenségi kör alapszabályait jóváhagyta.

Gyógyszertár eladás. Szkendrovits Simon apatini gyógyszerész alig néhány hó előtt újonnan fölállított gyógyszerárát és kapott jogát 44.000 koronáért eladta.

Orvosi elvi határozat. A belügyminiszter kimondotta, hogy a községi és körorvos közvetlen van a járásorvosnak alárendelve és így tiszteletbeli főorvossá a községi és körorvos ki nem nevezhető.

Gyógyszertár engedélyezés. A belügyminiszter Moór Gyulának Nemesmiliticsen személyjogi gyógyszerár felállítását engedélyezte

Gyógyszertár átruházás. A garai „Szt. Háromság“ című személyjogi gyógyszerár belügyminiszteri engedéllyel Erdélyi Lajosról Ettvel Zoltóra ruházott át.

Plébánosválasztás. Szabadka város képviselőtestülete, mint kegyur, mult esütörtökön töltötte be a bajmoki plébániát. Összesen 222 szavazatot adtak be, melyből Hegedüs Lénárd káplán 131 szavazatot kapott, Budánovich 80 és Romich 11 szavazata ellenében. Így Hegedüs Lénárd 40 szótöbbséggel lett megválasztva.

Március 15-e Apatinban. A márciusi ünnepeket mindakét kaszinó megünnepelte: 14-én este a „Kaszinó-egyesület“ sikerült estélyt rendezett, melyen az Ave-egyesület gyönyörű énekkara hazafias dalokat énekelt; Korponay János aljegyző pedig a napot méltató fölolvasást tartott. Az estélyt társas vacsora követte. — 15-én a „Polgári kaszinó“ ünnepelt. Dr. Steecz György apat. plébános magyar, Kleiner József igazgató német fölolvasást tartottak a nap oseményeiről; különösen tetszett dr. Steecz beszéde, melyben a hazafiság fogalmát sikerülten fejtegette. Az est ünnepélyét az apatini dalárda emelte hazafias dalaival. A népes banketten Schmausz Endre ny. főispán tartotta a hivatalos beszédet. A márciusi események nagyszerű politikai fontosságát gyönyörű szavakkal ecsetelte. A történet fonalát követve, megismertette a közönséggel hogy a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi mily fokozatosan érlelődtek meg a magyar nemzetben, Széchenyi, Kossuth, Deák, Petőfi és mások vezetése alatt, míg végre 1848 március havában testet öltöttek a magyar nemzet közkincsévé váltak — egy csapásra — vér nélkül. A márciusi 12 pont esodát művelt az országban, — társadalmi és rendi korlátok ledőltek és az egész ország ujjongott, amikor a vívmányokat a király április 11-én szentesítette. Az illusztris szónok a nap jelentőségét abban látja, hogy a nemzet osztatlanul, pártkülönbség nélkül emelte országos ünnepé és

a szent hagyományokat megőrzé. A mai helyzetre vonatkozva a nemzeti ünnepet, azt tartja, hogy ma ismét le kell hullaniok a pártusák torlaszainak. — egyesülni kell a nemzet minden pártjának egy cél, a haza szent célja körül; mert csak egyetértéssel, nyugodt megfontolással, törvénytisztetéssel lehet egy szebb, egy jobb jövőt biztosítani; és akkor a jövő márciusok napjait nem a szabadság alkonya, hanem rügylakadó tavasza mellett fogjuk ünnepeket Poharát emelte a sokat szenvedett drága haza jobb és szebb boldogságára, az apatini hazafiak egyetértésére és kölcsönös tiszteletére. — A jeles és kiváló szónok szavait frenetikus taps követte, mely után a szónoklatok áradata megindult. Schmausz Endre ny. főispán márciusi beszéde esemény számba ment és megmutatta az utat, melyen a haza minden hű fia — bármilyen párti és rendű legyen is — a kölcsönös tiszteletet és megbecsülést föllelheti a szabadság, egyenlőség és testvérség szent jegyében.

A péterrévei tömeges gyilkosság. Érdekes bűntudat tárgyalás márc. 21-én és 22-én az újvidéki esküdtbíróóság. A vádirat szerint Márkus Mihályné, Pörhe Józsefné és Boldizsár Ferencné gyilkosság bűntette miatt kerültek a vádlottak padjára Márkus Mihályné egy kis töpörödött, éltesebb parasztnő, azzal volt vádolva, hogy tavaly március 16-án férje ételébe és italába arzénikumot tartalmazó légyport kevert, melytől férje elpusztult. Ebben segítségére volt Pörhe Józsefné és Boldizsár Ferencné, kiket az ügyész, mint bűnségeket vádolt meg. Márkus Mihályné az elnök kérdésére kijelenti, hogy bűnösnek érzi magát, de nem tudta, hogy férjét elpusztítja a két krajcárért vett légyport. Pörhe Józsefné nem érzi magát bűnösnek, mindent tagad. Nem beszélte rá a gyilkosságra Márkusné, nem is tud a dologról semmit, sőt azt is tagadja, hogy ismerné is Márkusné. Azért vallott a vizsgálat folyamán, mert a csendőrök ütötték-verték. Az esküdtbíróóság Márkus Mihálynét bűnösnek mondta ki a gyilkosság büntetésében, mire a bíróság életfogytiglani fegyházra ítélte. A másik két vádlott ellen az ügyész a vádat elejtette s a bíróság felmentette.

Hamis pénzgyár Bátoron. Bátoronostornak nagy szenzációja van: Az ottani csendőrség egy hamis pénzgyárat fedezett fel. Már huzamosabb ideje tapasztalták Baján és az egész környéken, hogy hamis pénzek, különösen 5 és egykoronás darabok, valamint hamis 20 és 10 filléresek nagy mennyiségben kerülnek forgalomba. Legutóbb is egy alvégi asszonyt ítélte el a bajai bíróság 60 korona pénzbüntetésre, mert egy hamis 5 koronásat hozott forgalomba. A szegény asszony azon panaszkodott, hogy ő is ugy kapta a hamis pénzt egy bátoronostori asszonytól. A csendőrség széles körben nyomozott már régebbi idők óta a hamis pénzt gyártók után. A nyomok Bátoronostorra vezettek. Kétségtelennek látszott, hogy a hamis pénzeket Baja város közelében gyártják. A bátoronostori csendőrség erélyesen látott a munkához és eredménnyel. Folyó hó 21-én délután meg is találták a koronás gyárat. Egy ártatlanul látszó száraz malomhoz vezettek a nyomok. A malomban alkalmazott Nagy István nevű molnárlegény a hamis pénz csinálója. A pénzhamisításra úgy adta a tejét, hogy egy ismerősétől, aki szintén volt már ilyen büntetésért büntetve, hallotta, hogy miként kell a pénzt csinálni. Meg is kezdte működését múlt évben és hol Baján a heti vásáron, hol meg Bátoronostornon hozta forgalomba. E héten Gál Andrásnak fizetett ilyen pénzzel, de az ráismert, hogy hamisítvány és átadta a csendőrségnek. Nagy István közben azonban átment a szomszédos Dávodra lakni. A nyomozó csendőrség utána ment, lakásán házkutatást tartott és ott meg is talált minden a hamisításhoz szükséges anyagot. Erre valla-tóra fogták Nagy Istvánt, aki elmondotta, hogy a többi gép és forma Bátoronostornon a volt gazdája háza kertjében van elásva. A csendőrség itt mindent meg is talált. Nagy Istvánt bekísérték Bajára a bajai bíróság fogházába. A szánalmas alakú pénzhamisító nem is tagad.

A siklósi nagy iskolaalapító emléke. Vajda János volt orsz. képviselő

összes vagyonát egy községi polgári fiúiskola létesítésére hagyományozta. A polgári iskola 25 éves fennállását a volt tanulók — 1000 nél többen — hálójukat akként óhajtják leróni, hogy a nagy iskolaalapítónak siremléket gyűjtés útján emelnek. A volt tanulók helyi százasként bizottsággá alakultak. Az országban szerte vannak a többi iskolatársak, akiket ez uton kérek fel, hogy a kegyeletes emlék céljára adományait a pénzkezelő „Siklósi Takarékos Hitelegylet” igazgatóságához Siklósról küldeni sziveskedjenek. Együttal pedig kérem polgári iskolánk volt tanulóit, hogy az alulírottal tartózkodási helyüket tudassák. Bédői Károly polgári iskolai igazgató, a helyi százasként bizottság elnöke.

Meghalt kihallgatás közben.

Bátoronostornon Király Péter és Laki József súlyosan megsebesítették Kovács András. Az ügyben kiszállott Bajáról dr. Bács Károly vizsgálóbíró, hogy sértettet kihallgassa, mire azonban a vizsgálóbíró hozzáfogott volna a kihallgatáshoz, Kovács András meghalt. A csendőrség Király Pétert letartóztatta és a bajai járásbíróóság fogházába kísérte.

Vakok felvétele. A vakok szegedi képző és foglalkoztató intézetében a jövő 1906—1907. iskolaév kezdetével 4 ingyenes és 10 féligingyenes hely lesz betöltve. Ezen helyekre vallás- és nemre való különbség nélkül oly 12—24 éves vak egyének fognak felvételt, akik a vakságon kívül egyéb testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. A négy ingyenes helyre csakis eszóngrád megyei illetőségűek pályázhatnak, pályázati kérvényeket Eszóngrád vármegye alispáni hivatalához intézve az intézet vezetőségénél kell benyújtani; a féligingyenes helyre szóló pályázati kérvények az alföldi vakokat gyámsági egyesület elnökségéhez intézendők és ugyanott megelőbb, de legkésőbb május hó 1-ig benyújtandók. Az intézet vezetősége a felvételi szabályzatot és a felvételre szükséges nyomtatványokat kívánatra az érdekelteknek meg fogja küldeni.

Ménistálló építése. Zombor sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi raktárépületben emelendő új ménistálló építésének biztosítása iránt az árlejtés f. évi április hó 10-én délelőtt 10 órakor Latinovits Szaniszló tanácsnok hivatalos helyiségében fog megtartatni. A teljesítendő összes munkálatok végösszege költségvetés szerint 9095 kor. 24 fillérben van megállapítva, melyből a föld és kőmives munkára 5128 kor. 90 fill., ácsmunkára 1587 kor., cserepes munkára 447 kor. 14 fill., bádigos munkára 203 kor. 89 fill., asztalos munkára 532 kor. 88 fill., lakatos és vasmunkára 1077 kor. 80 fill., mázólok munkára 62 kor. 60 fill. és üveges munkára 55 korona van előirányozva. Az egyes munkálatokra az ajánlatok külön-külön százalékszerű engedelmények szerint adandók be s bánatpénzül a költségvetési összegek 10%-a teendő le. A tervek és a költségvetés és az árlejtési feltételek a városi mérnöki hivatalnál betekintethetők.

Képviselőválasztók névjegyzéke. Az 1907 évi képviselőválasztói névjegyzékek kiigazítási munkálatai az összejövő küldöttség által a következő sorrendben fognak teljesítettni Zomborban: Április hó 2-án belváros, 3-án felsőváros, 4 és 6-án cserevka, 7. és 9-én bánát, 10 és 11-én szelenese. A kiigazítási munkálatok a városháza nagyteremben teljesítettnek és mindenkor d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig a munka befejezéséig folytattnak, amikor is választói jogosultságának igazolása végett a küldöttség előtt bárki személyesen megjelenhet.

A vakok iparcikkei. Hazai iparunk pártolásáról sokat beszélünk, de érdeklődésünk nemcsak a magyar készítmények dícséretét, végezetül mégis külföldi vásárlunk s mert olcsóbb, eltekintünk annak jó és tartósságától. Így vagyunk a vakok készítményeivel is. A külföldiek milliókat juttatnak kosár és keférukkért,

amíg itthon törekvő szorgalommal és kitartó munkássággal hazai vakjaink ugyanazon árukat sokkal jobban, tartósabban, szebben nemcsak szemrevalóan állítják elő, mégis sajnos, hogy a közönség ez áruk iránt cseppet sem érdeklődik. A vakok szegedi képző és foglalkoztató intézete beküldötte hozzánk kosár és keférukkáról szóló jegyzékét, bámulatos, hogy ezen sorssujtott szerencsétlenek mennyi minden elképzelhető árut képesek előállítani és amellet oly olcsó áron, hogy méltán ajánlhatjuk azokat közönségünk jóakaratu figyelmébe. Támogassuk ezen emberbaráti ügyet azért, hogy csak oly kefe és kosár árut tőrünk házunknál, melyet vakok készítenek. A vakok szegedi intézetének vezetősége készsággel küld árjegyzékét bárkinek, aki hozzáfogul és mindennemű áru-rendelést a legmegbízhatóbb pontossággal teljesít. Pártoljuk a hazai ipart minden téren.

Kivitel Amerikába. A szegedi kereskedelmi és iparkamara azoknak a kereskedőknek, akik áruikat az Egyesült Államokba kívánják szállítani, figyelmébe ajánlja az 1890. évi június hó 10-én kelt amerikai törvénynek és az amerikai konzuli szabályzatoknak idevágó határozatait. Ezek szerint a számlák hitelesítés végett azon amerikai konzuli hivatalnál mutatandók be, amelyek kerületében az illető áru termeltetett, vagy vétel útján megszerezett. Oly ügynök vagy bizományos, aki az áru eladását csak közvetíti, azonban mint vevő, gyáros vagy tulajdonos érdekelve nincs, a számlát ki nem állíthatja. Vétel esetén a vétel helyének az tekintendő és a számla ott hitelesítendő, ahol az áru a vétel idejében tényleg volt, tekintet nélkül az adás-vételi ügylet megkötésének helyére. Ha azonban az áru az Egyesült Államokba leendő kivitel céljából raktárból vásároltatik, a számla ott hitelesítendő, ahol az áru beraktározva volt. Ezek szerint tehát a Magyarországon termelt árukról szóló számlák hitelesítés végett az Egyesült Államok budapesti főkonzulátusánál, illetve ha az áru a fiúmei konzuli kerület területén termeltetett, a fiúmei amerikai konzuli ügynökségnél mutatandók be, még akkor is, ha az elszállítás valamely idegen kikötőből történik. Ellenben Magyarországon eladott idegen áruk számlái a nevezett hivataloknál csak akkor hitelesíthetők, ha az adás-vételi ügylet megkötése idején tényleg az országban raktáron tartattak.

Új telefon. Ismeretes, hogy a telefon a magánhangzókat általában elég pontosan és tisztán adja vissza, de a mássalhangzókat és különösen a sziszegő hangokat sokszor csak az értelmi összefüggésből találjuk ki, hallani alig lehet. Sokáig azt hitték, hogy ha a telefont javításokkal, külön hallótölcsérral hangosabb beszédre készítik, akkor majd eltűnik ez a hiba. De bár olyan telefont is szerkesztettek, hogy a hangját az egész szobában, sőt hajóknál a gépteremben, a dübörgő gépek között is lehetett hallani, azért a mássalhangzókat nem lehetett tisztábban hallani. Legutóbb aztán Ukiersch Ödön végzett alapos kísérleteket ilyen irányban és tanulmányainak eredményét most közli. Mindenekelőtt az emberi hangokat vizsgálta és arra jutott, hogy a sziszegő hangok körülbelül egy tizenegyet milliméter hosszú egyoldalon fekvő síp hangjával egyezők, vagyis igen élesek, nagy rezgésszámauk. A telefonjainknál levő lemezeknek azonban igen mély az alaphangjuk és ha erőltetve követik is a nagy rezgésszámot, ezeket a hangokat azért tökéletlenül adják vissza. Míg azokat a hangokat, amelyek a lemez alaphangjához közel állanak, a rezonancia erősíti, addig a nagy rezgésszámaikat nem. Ukiersch ezért olyan lemezzel készített telefont, amelynek saját hangja magas volt és így rezgésszáma a sziszegő hangokéhoz közelebb áll. Telefonjával rendkívüli sikert ért el. A máskor igen erősen kihangzó magánhangzók most tompábbak lettek, de a mássalhangzókat és sziszegőhangokat annál tisztábban lehetett hallani. A telefon szava ritka módon értelmessé vált. Ukiersch elméletének gyakorlati kiviteli módjára már szabadalmat szerzett és azt reméli, hogy az új telefon nagy haladást fog jelenteni a telefon történetében.

Közgazdaság.**Széna, szalma, takarmány.**

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és közepes kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.40—2.90, muhar 3.20, alomszalma 1.35, zsupszalma 1.75, szecska 2.10 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaműek: zab 8.00—8.20, tengeri 6.80, rozs 6.80, árpa 7.45 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

1388/1906.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Mátételke községben ujonan rendszeresített, illetve leköszönés folytán megüresedett községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havonkénti előleges részletekben kifizetendő 120 korona évi készpénz és a szüléseknél teljesített segédkezésért 2 kor. díj.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi április hó 20-ig** ayujtsák be.

Bácsalmás, 1906. március 22-én.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

2—1

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Karlsbad fölösleges!

Gyomorbajoknál, májbajban, szédülés, fejfájás, agyvertódulás, haspuffadás, bélrenyheség, székszorulás, aranyér, elhízási hajlam ellen biztos, gyors hatású a **THERMALIA.**

Utastással 5 korona **Kis** gyógytárában **Tiszadob.**

Eladó rózsafák!

Saját termelésű oltott **rózsafák** válogatott fajtákban **április 20-ától** kezdve eladók Zombor város kertészetében. A rózsafák már most megtekinthetők s előjegyzéseket **elfogad**

Cserer Gyula,
városi kertész, Zombor.

3—1

Törvényesen védve. Minden utánczást és minden utánnyomást büntetnek. — **A törvény nemismerése nem mentés.**



A bíró: Vádolt, ön csaknem özszes és utolsó pénzt haszontalan módon teljesen értéktelen és hatástalan szerekre pazarolta, jó lehet önnek, mint csaknem mindenkinek, tudnia kellett, hogy **csakis Thierry balsama és centifolium-kenőcse** a legmegbízhatóbb, leghatásosabb, csalahatalan gyógyítószer minden esetben és ezt sok ezer köszönő-irat is bizonyítja.

A vádolt: Sajnos, többször rábeszéltettem magamat és a nekem ajánlott értéktelen és hatástalan szereket és hamisított balsamokat megvásároltam, amit most nagyon sajnállok.

A bíró: A nem ismerés a törvény szerint nem igazolás és nem mentés. Miért nem küldte el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítvány-nyal ellátott brosuráját, amikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldik?

A vádolt: Sajnos, erről nem voltam értesülve.

A bíró: Azzal a feltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezuttal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége iránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje minden más értéktelen és hatástalan surrogátum és hamisítvány megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry balsamát és centifolium-kenőcset használja, mint amelyek az egyedül biztos, megbízható és meglepően ható szerek. Az egészség törvényét mindnyájunknak kötelességesen, pontosan követnünk kell és nyelmen kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos büntetés éri vagy betegség, vagy legalább a szervezet és az egészségi állapot meggyöngyülése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a betegség enyhítésére a legmegbízhatóbban Thierry balsama és centifolium-kenőcse szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olcsó szereket állandóan a házában és magánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balsama páratlan szer köhögés, hurut, mellbaj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitis, tüdőbaj, májelfajulás, gyomorgöres, kólíka, emésztési zavar, közönséges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy különleges üveg patenzárattal **5 K franko.**

Thierry centifolium-kenőcse non plus ultra minden még oly régi seb, gyuladás, kisebesedett mell, melke-ényedés, orbánc, daganat, kelés, sérülés, karbunkulus, ujképződés, hólyag, a gyermekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül kihuz a testbe hatolt minden idegen testet, minő az ólom, gáz, szálka, honok stb. jökor alkalmazva, csaknem mindig megakadályozza a vérmérgézetést és fölöslegessé teszi a fájdalmas műtétet is.

Ára **2 tégelynek franko 3 K 60.**

A sok ezer eredeti köszönő-irattal ellátott brosurát kívánatra mindenki megkapja ingyen és bérmentve. Székküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánvétellel: 26—2

THIERRY A.
gyógyszerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Kapható Zomborban:

NÉMET városi gyógyszertára

Szt. György-tér. Telefonszám 71.

**ÜGYVÉDI****IRODA!!**

elköltözés miatt atvehető.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Hungária fürdő**

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség **rendelkezésére áll.**

Urak részére

mindennap délig, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy I kor.**Kádfürdőjegy I K 20 fil.****Diákjegy 40 fillér,**

mely utóbbi csakis kedden d. u. vehető igénybe. *—14

Telefon a fürdőben.

„Tüdővész”
(hectika)

betegségből biztosan kigyógyul, ki gyógyszeremet pontos utasítás mellett használja. A betegséget nem enyhíti vagy csillapítja — mint más gyógyszer — hanem **határozottan gyógyítja.** Használati utasítással egy üveg **10 korona.**

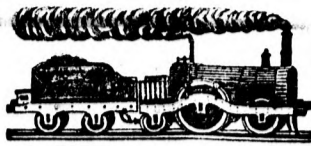
Megrendelhető a készítőnél **Sey István Pécssett,** Petrezselem-utca 36. sz. 4—4

Eladó szőlő

Ószivácon az épülő vasút-állomástól 1/2 kilométernyire, 5 éves, 2 hold 1048 □ öl területű, Monticola alanyon, 600-féle fajvesszővel beoltott, a Telecskán levő **szőlőmet szabad kézből eladom.** Esetleg téglagyárnak is felhasználható. Bővebb felvilágosítást ad Ószivácon a tulajdonos

Ruzsits Hariton.

3—2



A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád.										Vissza				
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	ind.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.		
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	5.45	9.50	1.00	6.55		10.00		
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA	11.50	5.05	9.51	1.52		6.37		
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08			
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér	10.26	6.53		1.02	8.18			
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya	10.02	6.31	9.07	12.41	7.31			
	2.47	5.36		7.42	7.05	Hegyes-Feketehegy	9.31	6.02		12.14				
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász	9.06	5.37	8.39	11.57				
	3.28	6.17			7.46	O-Kér	8.41	5.13		11.39				
	3.45	6.34			8.13	Kiszács	8.21	4.54		11.21				
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	7.46	4.57	7.56	11.00				

Oda Baja—Ujvidék										Vissza				
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	
4.00	7.22	1.15		ind. BAJA	8.53	3.23	6.50							
4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros	8.46	3.15	6.42							
4.25	7.45	1.38		Vaskút	8.31	2.59	6.26							
4.51	8.10	2.01		Gara	8.10	2.37	6.00							
5.09	8.26	2.16		Rigyica	7.55	2.17	5.35							
5.37	8.59	2.39		Sztanisics	7.38	1.57	5.12							
5.56	9.12	2.56		Gákova	7.14	1.28	4.40							
6.15	9.31	3.14		Nenadics	6.55	1.08	4.16							
6.25	9.41	3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	6.45	12.57	4.05							
2.25	6.51	3.51		ind. Zombor-vásártér	6.10	11.20						7.00		
2.31	6.57	3.57		Fernbach-szállás	6.03	11.13						6.52		
2.41	7.07	4.07		Zsárkovác	5.54	11.04						6.41		
2.50	7.16	4.16		Ó-Sztapár	5.46	10.56						6.32		
3.06	7.30	4.30		Bresztovác	5.32	10.42						6.15		
3.35	7.49	4.49		Hódságh	5.16	10.28						5.51		
4.05	8.10	5.12		Parabut	4.48	10.02						5.21		
4.46	8.35	5.37		Paraga	4.29	9.45						4.43		
5.00	8.49	5.51		ind. GAJDOBRA	4.08	9.25						4.10		
5.40	9.16	6.09		Bulkesz	3.26	9.07						3.26		
5.54	9.30	6.23		Petrovác-Glozsán	3.18	8.55						3.11		
6.16	9.45	6.38		Futtak	3.01	8.44						2.59		
6.50	10.10	7.03		érk. UJVIDÉK	2.32	8.16						2.20		
7.13	10.31	7.25		ind.	2.07	7.51						1.40		

Oda Szabadka—Dálya										Vissza				
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	6.50	9.41	12.59	10.35						
5.25	2.26		7.25	Tavankút	6.17		12.37	10.09						
5.45	2.46	7.19	7.53	Bajmok	5.53	9.11	12.20	9.51						
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militics	5.02	8.46	11.44	9.10						
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	4.40	8.35	11.27	8.51						
7.28	4.00	8.13		Prigl.-Szent-Iván		8.14	10.55	8.14						
7.42	4.13	8.23		Szóna		8.04	10.37	7.53						
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.	7.55	10.25	7.40						
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.	7.20	9.17	6.03						
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA	ind.	7.09	9.05	5.50						

Oda Szabadka—Ó-Becse										Vissza				
v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	v. v.					
4.40	1.32	ind. SZABADKA	8.34	5.25										
5.08	2.00	Békova	8.07	4.58										
6.19	3.21	érk. ZENTA	6.40	3.40										
7.47	5.27	Ada	5.26	2.19										
8.10	5.42	Mohol	5.05	2.02										
8.30	6.02	Bács-Petrovoszelló	4.39	1.37										
8.56	6.28	érk. ÓBECSE	4.10	1.10										

Oda Ó-Becse—Ujvidék										Vissza				
sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	v. v.					
4.40	9.50	4.25	ind. O-BECSE	6.55	12.43	7.44								
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár	6.33	12.16	7.23								
5.27	10.48	5.10	Csurogh	6.15	11.47	7.03								
5.49	11.22	5.32	Zsabya	5.50	11.13	6.37								
6.04	11.45	5.47	Gospodince	5.31	10.44	6.21								
6.30	12.24	6.11	Temerin	5.14	10.20	6.04								
6.39	12.36	6.20	Járek	4.58	9.50	5.46								
6.53	12.53	6.34	érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31							
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23							
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00							

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel										Vissza				
sz. v.	v. v.	ind.	sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	v. v.	v. v.					
6.37	5.10	ind. UJVIDÉK	6.00	3.01										
7.00	5.38	érk. VASKAPU	5.33	2.38										
7.05	5.50	ind. VASKAPU	5.28	2.33										
7.31	6.24	Káty	5.06	2.15										
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva	4.43	1.56										
7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván	4.25	1.41										
8.11	7.18	Vilova-Gardinovec	4.04	1.26										
8.24	7.34	Lok	3.48	1.14										
8.37	7.50	érk. TITEL	3.32	1.00										

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka										Vissza				
v. v.	v. v.	v. v.	ind.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.					
6.59	3.05	7.47	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	5.49	11.54	5.36								
7.21	3.31	8.07	Telecska	5.29	11.28	5.09								
7.42	3.57	8.28	Kula	5.18	11.14	4.57								
7.53	4.10	8.38	Béla-puszta	4.56	10.49	4.35								
8.06	4.37	8.51	Forzsa	4.44	10.34	4.23								
8.32	5.07	9.15	Deszpot-Szt-Iván-Pivnica	4.31	10.09	4.03								
8.49	5.28	9.31	Szilbás	4.06	9.38	3.45								
9.21	6.14	9.42	GAJDOBRA	3.55	9.25	3.37								
9.53	6.50	10.13	érk. PALÁNKA	ind.	3.20	8.18	2.41							

Oda Szeged-Rókus—Szabadka										Vissza				
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	ind.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
3.05	8.10	11.30	4.35	6.30	8.15	ind. SZEGED-ROKUS	7.06	10.54	2.51	7.53	12.12			
3.22	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33	Rószke	6.51	10.40	2.37	7.39	11.57			
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49	HORGOS	6.38	10.28	2.25	7.27	11.44			
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04	Királyhalom	6.25	10.16	2.13	7.15	11.31			
4.05	9.09	12.28	5.33	8.12	9.25	Palics	6.13	10.05	2.02	7.04	11.18			
4.17	9.19	12.40	5.44	8.31	9.38	érk. SZABADKA	6.00	9.54	1.51	6.53	11.05			

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 50 percig terjedő újjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend betoldott színeitől eltérő, a jobboldaliak pedig a betűkkel feltüntetve olvassandók.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM: 18.



B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, tánevigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar,  dalmát, szerb és német nyelven készítettnek 

csinos és izleses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.